

VERSLAG RAADSCOMMISSIEVERGADERING ONDERWIJS EN WELZIJN

Datum: 10 april 2019
Plaats: oude raadzaal
Tijd: 20.00 – 23.02 uur

Aanwezig: J. Sietsma (voorzitter, GroenLinks), GroenLinks: F. Folkerts, J. van Hoorn, N. Nieuwenhuijsen; PvdA: J.P. Loopstra, E.M. van der Weele; D66: W. Paulusma, J.S.R. Lo-A-Njoe; SP: W.H. Koks; VVD: J. Boter, W.J. Spoelstra; ChristenUnie: G.B.H. Brandsema; Partij voor de Dieren: W.I. Pechler; CDA: M. Bolle; 100% Groningen: V. Huisman; Stad en Ommeland: M. Wolters; Student en Stad: W.S. Wolke; PVV: S.A. Kaercher

Namens de griffie: G. Mulder (commissiegriffier)

Namens het college: wethouders C.E. Bloemhoff, G. Chakor, M.T. Gijsbertsen, I.M. Jongman-Mollema, R. van der Schaaf

Inspreker: de dames Van Breest-Smallenburg (op persoonlijke titel), De Jonge (op persoonlijke titel), de heren Van der Heide (op persoonlijke titel), Hoekstra (op persoonlijke titel)

Verslag: J. Bosma

A. ALGEMEEN DEEL

A.1. Opening en mededelingen

De voorzitter:

- Opent de vergadering om 20.00 uur en heet iedereen hartelijk welkom.

Dhr. Koks (voorbereidingsgroep raadpleging jeugdzorg, SP):

- Meldt dat de voorbereidingsgroep besloten heeft de raadpleging in september te houden, zodat drie landelijke onderzoeken meegenomen kunnen worden. Het is op tijd voor de besluitvorming over de volgende aanbesteding, die eind 2019 op gang komt.

Wethouder Bloemhoff:

- Heeft veelvuldig gesproken met de nieuwe interim-bestuurder van stichting OPOS, die erop koerst alle scholen per 1 januari te laten fuseren met een andere stichting. Voor Meeroevers is een apart traject afgesproken; er volgt een oriëntatie op andere besturen.
- Meldt dat de aanbesteding voor het Kindcentrum Ten Boer succesvol is afgerond nadat het beroep bij de Raad van State niet-ontvankelijk werd verklaard en biedt een korte presentatie aan.
- Constateerde op de bijeenkomst van BBOG, de Speeltuincentrale en de Groninger Dorpen gisteravond dat er een grote diversiteit is aan buurt- en dorpshuizen en bijbehorende besturen. Er werd gepleit voor korte lijntjes met de gemeente; met het gebiedsteam en de gebiedswethouder is dat ook zo. Het college werkt graag mee aan een werkbezoek, zoals de VVD voor zal stellen.
- Werkt achter de schermen aan scenario's voor huisvesting van de Brinkschool en kijkt naar meerdere locaties. Er is een prettig gesprek geweest met schoolbesturen en ondernemers. Voor de zomer worden de uitkomsten aan belanghebbenden gepresenteerd en betrokken in een raadsvoorstel.

Wethouder Gijsbertsen:

- Meldt dat de kosten voor jeugdhulp zich stabiel ontwikkelen volgens de prognose van eind 2018, wat betekent dat de acties om prognoses scherper te krijgen succesvol zijn en dat er meer sturingsinformatie is om interventies te bespreken, onder meer met WIJ.
- Versterkt, ook landelijk, de lobby wat betreft die middelen en verwacht op korte termijn een landelijke ontwikkeling.
- Verwacht in de eerste week van mei dat een aantal landelijke onderzoeken openbaar gemaakt zullen worden, zodat ze meegenomen kunnen worden in de toegezegde collegebrief over jeugdhulp.
- Is nauw betrokken bij de gesprekken over de middelen via de G40 en de VNG. De gemeente heeft meegedaan aan de landelijke benchmark en wisselt ervaringen uit met andere grote gemeenten.
- Vertelt dat het ministerie sinds 2016 werkt aan een objectief verdeelmodel beschermd wonen. Gemeenten in het oosten en noorden komen slecht uit de recent gepubliceerde voorlopige

uitkomsten. Voor Groningen loopt het nadeel op tot 14 miljoen euro met daarbij nog 5 tot 7 miljoen euro vanwege de discussie over uitname Wlz, waarbij het Rijk meer middelen terug lijkt te halen.

- Vervolgt dat er intens overleg plaatsvindt over zowel het tempo als de inhoud. Het voorlopig model baart wel zorgen, zeker gezien de al niet gunstige financiële situatie van de gemeente.
- Meldt dat de JOGG-aanpak uitgebreid wordt naar Lewenborg, De Wijert, Beijum, de Indische Buurt en De Hoogte. Door het ook te combineren met positief opgroeien ontstaan een integrale aanpak voor jeugd, juist in de huidige en beoogde wijkvernieuwingswijken.
- Herinnert aan de afspraak om de eerste aanwijzingen van rookvrije zones in de APVG te melden en bespreken voordat ze geëffectueerd worden. Er volgt een brief over de plannen met de eerste locaties. Internationaal is er veel belangstelling voor.
- Meldt dat op initiatief van Student en Stad met kennisinstellingen gewerkt is aan het bevorderen van suïcidepreventie onder studenten. Het heeft een handleiding opgeleverd en het aanstellen van vertrouwenspersonen bij studentenverenigingen.
- Ziet dat de samenwerking op het gebied van geboortezorg positief doorwerkt in de cijfers, hoewel het langetermijneffect gevolgd moet worden omdat het moeilijk te beïnvloeden is. De aanpak past naadloos in het landelijke programma Kansrijke start, dat zich richt op de eerste duizend levensdagen, die cruciaal zijn voor gezondheidsbevordering.
- Noemt als voorbeeldproject het op 1 januari 2019 gestarte programma Nu niet zwanger.

Dhr. Bolle (CDA):

- Is benieuwd of er resultaten bekend zijn van JOGG in de wijken waar het al plaatsvindt. Uit een recent landelijk nieuwsbericht bleek dat jongeren niet teruggaan in gewicht.

Dhr. Koks (SP):

- Vraagt wanneer het definitieve verdelingsmodel beschermd wonen verschijnt en of het effect zal hebben op de wijze waarop beschermd wonen en maatschappelijke opvang georganiseerd zijn.

Wethouder Gijsbertsen:

- Antwoordt dat JOGG een landelijke aanpak is, die wetenschappelijk wordt gevolgd. De positieve resultaten zijn aanleiding om de aanpak voort te zetten.
- Vult aan dat in de genoemde integrale aanpak focus is aangebracht op bepaalde wijken en dat er onderzocht wordt wat het oplevert, om zo resultaatgericht mogelijk te werk te gaan.
- Antwoordt de SP dat het intense gesprek tussen de VNG en het Rijk ook over de planning gaat, waardoor er nu geen termijn te geven is.
- Oriënteert zich op de gevolgen voor de regio. De grondgedachte van decentralisatie is dat er genoeg middelen zijn om doelgroepen te ondersteunen, maar de genoemde bedragen zouden wel tot ingrepen moeten leiden als ze definitief worden.

Wethouder Jongman:

- Geeft een update over Lycurgus (rondvraag CDA F&V 6 maart 2019). Er zijn vanuit de gemeente twee gesprekken gevoerd. Herhaaldelijk is aangeboden mee te kijken in de boeken, het netwerk in te zetten voor sponsors of op andere manieren te ondersteunen.
- Vervolgt dat twee weken geleden Nedmag als nieuwe sponsor is aangetrokken. Lycurgus wil de sportieve ambities handhaven, heeft een licentiaanvraag voor volgend seizoen ingediend en is de basis aan het leggen voor een nieuw bestuur.
- Overlegt continu en blijft bereid mee te denken over oplossingen. De provincie is er ook bij betrokken.
- Herinnert aan het besluit in september 2018 om zeven kunstgrasvelden te gaan vervangen, omdat de huidige SBR nadelige effecten heeft voor gezondheid en milieu.
- Is na veel zorgvuldig onderzoek, overleg met clubs en de KNVB en marktconsultaties overgegaan tot het aanleggen van twee pilotvelden met non-infill. Er is continu overleg met de KNVB, ook vanwege klachten over pilotvelden elders.
- Verwachtte dat een onafhankelijk instituut in april 2019 de velden positief zal keuren op basis van de nieuwe eisen van de KNVB.
- Geeft aan dat de situatie veranderd is, doordat de KNVB op 5 april 2019 aankondigde met terugwerkende kracht over te stappen op andere meetapparatuur en -methoden, die niet voor eind 2019 verwacht worden.
- Heeft voor de twee pilotvelden de garantie dat de leverancier ze vervangt bij afkeuring.
- Schetst voor de andere vijf velden het dilemma dat het nu kiezen voor de non-infill kan leiden tot

afkeuring. Vervanging was al uitgesteld en moet nu echt gebeuren, daarom zal gekozen worden voor de op een na beste optie.

- Meldt dat alle clubs geïnformeerd zijn en dat een gedetailleerde collegebrief volgt.

Dhr. Loopstra (PvdA):

- Vraagt of vanuit de VNG contact opgenomen kan worden met de KNVB over de vreemde situatie.

Dhr. Bolle (CDA):

- Is benieuwd of sommige clubs ook nog zouden kiezen voor extra uitstel van vervanging.

Wethouder Jongman:

- Vindt het ook vervelend dat tijdens het spel de regels veranderd worden. De gemeente was en is in continu contact met de KNVB, die duidelijk heeft aangegeven voor deze nieuwe methode te gaan.
- Komt in de collegebrief terug op de situatie per veld, maar meent dat vervanging niet langer uitgesteld kan worden.

A.2. Vaststelling verslag

Niet van toepassing.

A.3. Vaststelling agenda

De agenda wordt ongewijzigd vastgesteld.

A.4. Afspraken en planning

A.4.a. Besluitenlijst

Niet van toepassing.

A.4.b. Langetermijnagenda

Dhr. Spoelstra (VVD):

- Stelt voor een toer te organiseren langs dorpshuizen van de voormalige gemeente Ten Boer en, wanneer mogelijk, de voormalige gemeente Haren.

Dhr. Koks (SP):

- Mist op de LTA de evaluatie Campusdiep (zomer), de evaluatie van publiek vervoer en de tussenevaluatie van het GON (eind 2019).

De voorzitter:

- Peilt de commissie, die voelt voor een toer langs dorpshuizen.
- Overlegt met de griffie over het op korte termijn actualiseren van de LTA. De nieuwe wethouders konden nu nog niet voor elk onderwerp data afgeven.

Wethouder Bloemhoff:

- Gaat in op de planvorming project internationaal onderwijs (2017-20). Het doel is om de regionale positie van Noord-Nederland te versterken door met het bedrijfsleven in gesprek te gaan over het belang van internationaal onderwijs. Het raakt het Integraal Huisvestingsplan (IHP), maar ook de portefeuille Economische Zaken vanwege het vestigingsklimaat. Het college komt hierop terug.

A.4.c. Lijst initiatiefvoorstellen en moties

Wethouder Chakor:

- Meldt dat op Valentijnsdag een debatavond plaatsvond om uitvoering te geven aan de motie Zonder zichtbaarheid geen acceptatie. In aanloop naar het debat vond een postercampagne plaats met echte Groningers (geen acteurs, zoals elders), die tijdens het debat hun verhaal hebben gedaan.

A.5. Conformstukken

Niet van toepassing.

A.6. Ingekomen stukken

Er zijn geen vragen, opmerkingen of nadere agenderingen.

A.7. Rondvraag

Dhr. Koks (SP):

- Is benieuwd hoe de toekomst eruit ziet voor stichting Het Kopland, dat in september 2018 onder

verscherpt toezicht is gesteld. Begin 2019 zou moeten blijken of verbeteracties voor voldoende stabiliteit hebben gezorgd.

- Hoort van verschillende kanten dat stichting WIJ de personeelsformatie aan het inkrimpen is om 1 miljoen euro bezuinigingen in 2019 op te vangen en 2 miljoen euro in 2020. Klopt dat? Zo ja, op grond van welk raadsbesluit en wat zijn de effecten voor de werkzaamheden?
- Ontving de afgelopen twee weken noodkreten van twee dagbestedingsorganisaties, de Mikkellhorst en Werken met zorg, die vrezen voor hun voortbestaan vanwege de invoering van het GON. Is het college met hen in gesprek? Hebben zich meer organisaties gemeld met vergelijkbare problemen?

Wethouder Gijsbertsen:

- Geeft aan dat de opvang gegarandeerd is en dat het college conform afspraak in het tweede kwartaal de raad mondeling of schriftelijk zou informeren. Er vinden intensieve gesprekken plaats, ook nog in mei, maar er is nu niet sprake van een acuut inhoudelijk vraagstuk.
- Antwoordt dat er in 2019 geen taakstelling geldt bij stichting WIJ en dat de formatie of bezetting nu niet wordt teruggebracht.
- Legt uit dat bij de vorming van WIJ een efficiencytaakstelling is opgenomen van 1 miljoen euro vanaf 2021.
- Vult aan dat in het coalitieakkoord is opgenomen de tekorten in de zorg terug te brengen en daarbij ook kritisch te kijken naar de samenstelling van WIJ-teams in relatie tot de bevolkingssamenstelling van wijken. Het college wil vanaf 2020 die besparingen realiseren en is in gesprek met WIJ over de invulling.
- Verwacht de raad voor 1 juli 2019 op de hoogte te stellen van de financiële en inhoudelijke consequenties.

Wethouder Jongman:

- Antwoordt dat zich niet meer organisaties gemeld hebben dan de genoemde twee wat betreft het GON.
- Was op de hoogte van het voornemen van de Mikkellhorst een brandbrief te schrijven. Beide organisaties is geadviseerd contact op te nemen met de hoofdaanbieders van het GON en inmiddels lopen er gesprekken. Het college wacht af waar deze gesprekken toe leiden.

Dhr. Boter (VVD):

- Zou graag de brandbrief van Mikkellhorst met bespreekpunten agenderen in overleg met de griffie.

B. INHOUDELIJK DEEL

B.1. Omgevingsvergunning beschermd wonen Barkmolenstraat 242-258 (collegebrief 13 maart 2019)

Dhr. Hoekstra (inspreker op persoonlijke titel):

- Wijst erop dat bewoners normaal gesproken van mening verschillen, maar door de opstelling van Lefier en VNN is onderlinge boosheid en afkeuring ontstaan ten koste van saamhorigheidsgevoel.
- Komt uit een socialistisch nest en vindt dat iedereen kansen moet krijgen zich te redden in de maatschappij.
- Heeft ervaring met patiënten met verslavingen en psychische problemen. Een sociale omgeving en een goed vangnet zijn essentiële factoren om niet terug te vallen.
- Stond aanvankelijk niet afwijzend tegenover het plan ex-verslaafden te huisvesten en dagdroomde al over gezamenlijke projecten om hen te helpen wat betreft sociale vaardigheden en structuur.
- Is gefrustreerd toch te moeten protesteren tegen het hoge aantal van 26 bewoners en had het veel beter gevonden te starten met 10 of 12 om aan elkaar te kunnen wennen.
- Hekelt de gevolgde procedure. VNN en Lefier hebben de plannen in achterkamertjes ontwikkeld en hielden zich pas onder dwang van de gemeente aan hun eigen interpretatie van de leidraad, die bestond uit twee avonden met sussen eenrichtingsverkeer zonder mogelijkheid mee te denken.
- Roept op het plan van tafel te vegen en alsnog met omwonenden een juiste invulling te bespreken, inclusief preventieplan wat te doen bij problemen. Ook kan aan de orde komen hoe wijkbewoners verslaafden kunnen helpen, zodat er meer draagvlak, saamhorigheid en kans van slagen is.

Dhr. Van der Heide (inspreker op persoonlijke titel):

- Begrijpt niet dat de gemeente deze vergunning heeft afgegeven. Het aantal en type cliënten, de locatie, de voorzieningen, de omgeving en de veiligheidswaarborgen zijn onvoldoende afgewogen en het traject is onvoldoende zorgvuldig geweest. De informatie was eenzijdig, onvolledig en partijdig.

- Vervolgt dat de leidraad niet gevolgd is. Belangen en argumenten van bewoners zijn niet of nauwelijks meegenomen, onafhankelijk onderzoek ontbreekt en VNN ziet zaken over het hoofd.
- Leest in het pas na de vergunning vrijgegeven politierapport dat het een verzwaring inhoudt voor De Oosterpoort en De Meeuwen.
- Mist in de vergunning beperking van zwaarte en type cliënten en een termijn. Komen er 25 tot 40 overlastgevende personen van Skaeve Huse? Of komen er ex-delinquenten van het Damsterdiep?
- Verwacht veelvuldig rondhangende groepen doordat er maar acht tot zestien uur dagbesteding is.
- Vraagt wie de planschade gaat betalen. Het zou vreemd zijn als dat tonnen gemeenschapsgeld kost.
- Vindt het een onvoorstelbaar slechte keuze 26 ex-verslaafden met meervoudige psychosociale problematiek krap te huisvesten pal naast een kinderspeelplaats in een kinderrijke buurt.
- Roept op de vergunning in te trekken en het plan van tafel te vegen, omdat het onvoldoende waarborgen biedt voor de belangen en veiligheid van cliënten en buurtbewoners.

Mw. Van Breest-Smallenburg (inspreker op persoonlijke titel):

- Wijst erop dat persoonlijkheidsstoornissen nooit overgaan en dat het vanwege de privacywetgeving niet bekend is welke persoonlijkheidsstoornissen de mensen zullen hebben.
- Komt uit het onderwijs en weet dat een kleinere klas meer overzicht biedt. Het aantal is te hoog.
- Vindt het gevaarlijk ex-verslaafden met persoonlijkheidsstoornissen naast een speelplaats te vestigen. De veiligheid van kinderen en omwonenden komt onvoldoende aan de orde.
- Is voor een aantal van zes, hooguit tien bewoners met toezicht waar aangeklopt kan worden.

Dhr. Bolle (CDA):

- Is benieuwd waarom precies een kleiner aantal de voorkeur geniet.

Mw. Van Breest-Smallenburg (inspreker op persoonlijke titel):

- Acht de kans groter dat er bewoners met grote problemen zijn hoe hoger het aantal is.

Mw. De Jonge (inspreker op persoonlijke titel):

- Verwijst naar de brief.
- Heeft zelf een persoonlijkheidsstoornis en een verslavingsverleden en wijst erop dat veel meer van de huidige wijkbewoners dat hebben, alleen zie je die niet.
- Verzet zich tegen het wegzetten van categorieën burgers als een soort wegwerpmateriaal met kwalificaties over overlast, gevaar en criminaliteit. Dat is discriminatie.
- Stelt dat angst voor overlast nog geen feitenmateriaal is. Bij het Trimbos Instituut zijn veel onderzoeken op te vragen naar ervaringen in andere steden en wijken.
- Benadrukt dat verslaving niet zomaar uit de lucht komt vallen, maar het gevolg is van een beschadigende samenleving.
- Voegt toe dat bij kindermishandeling en mensenhandel meteen over slachtoffers gesproken wordt, maar dat dit omklapt wanneer deze mensen op volwassen leeftijd in de problemen komen. Zij verdienen nog een kans. Er zijn afspraken nodig voor het geval er misdragingen zijn. VNN is er voor de begeleiding. Het is nooit goed mensen af te schrijven.
- Vreest dat het averechts werkt wanneer deze nieuwe bewoners het gevoel krijgen niet welkom te zijn. Ze moeten juist het gevoel krijgen erbij te kunnen horen, dat draagt bij aan herstel en zorgt ervoor dat ze iets te verliezen hebben.
- Hoopt niet dat procedures belangrijker zijn dan mensen en roept op ondanks eventueel gemaakte fouten vooruit te kijken, want het is niet mogelijk om achteruit te leven.

Dhr. Koks (SP):

- Vraagt of inspreker bekend is met overlast bij soortgelijke woonsituaties in andere buurten.

Mw. De Jonge (inspreker op persoonlijke titel):

- Kent woonvormen met grotere groepen, maar heeft geen weet van problemen.
- Was betrokken bij de vestiging van het Exodus-huis in De Oosterpoort. Ook toen was er aanvankelijk verzet. Er is een begeleidingscommissie opgezet, die vervolgens niets te doen had omdat het goed ging. Een begeleidingscommissie is een goed idee.
- Respecteert gevoelens van onveiligheid, maar stelt dat je in een samenleving niet je eigen veiligheid centraal mag stellen wanneer je daarmee de veiligheid van anderen overboord gooit.

Dhr. Loopstra (PvdA):

- Wil een inclusieve stad, waar voor iedereen plaats is, ook voor inwoners die om welke reden dan ook niet direct in een reguliere woning kunnen wonen en aangewezen zijn op zorginstellingen.
- Hecht aan gespreide vestiging van zorginstellingen, ook in koopwijken.

- Is na gesprekken met omwonenden en een bezoek aan VNN ervan overtuigd dat het huisvesten van ex-verslaafden op deze locatie een goed plan is en goed kan, met voldoende waarborgen door gemeente, Lefier en VNN zodat het woongenot van omwonenden niet zal worden aangetast.
- Betreurt dat de leidraad aanvankelijk niet is gevolgd; dit leidde tot ruis. Kan het college toezeggen dat dit bij de volgende aanvraag door een zorginstelling niet weer zal gebeuren?
- Leest ook in de leidraad voldoende waarborgen voor alle bewoners.
- Vindt het merkwaardig dat een aantal fracties in januari 2019 een brief medeondertekend heeft, waarin de raad uitsprekt achter de 26 plaatsen te staan, en daar nu op terugkomt.

Dhr. Brandsema (ChristenUnie):

- Hecht waarde aan ieder mens, ongeacht prestaties, gezondheid, gewenstheid of leeftijd, en kan zich vinden in het verlenen van de vergunning.
- Heeft ook oog voor direct omwonenden. Door de valse start voelen zij zich niet gehoord en kunnen zij zich niet in alle uitgangspunten vinden, terwijl velen in principe wel voor deze huisvesting zijn.
- Ziet dat er voldoende maatregelen zijn getroffen om overlast te beperken, oog te hebben voor gevoelens van onveiligheid, in gesprek te blijven en zo problemen te voorkomen of te de-escaleren.
- Kan zich voorstellen dat bewoners niet overtuigd zijn en oppert een ingroeimodel door te starten met 10 cliënten en in een jaar door te groeien naar 26. De grootste zorgen betreffen immers het aantal.
- Hoopt dat de buurt zo kan wennen, dat er tijdig ingegrepen kan worden bij problemen, dat gevoelens van onveiligheid weggenomen kunnen worden en de cliënten volwaardige buurtbewoners worden.
- Vraagt om een toezegging de raad elk kwartaal middels een brief te informeren over de voortgang.

Dhr. Koks (SP):

- Sluit zich aan bij de noodzaak van dergelijke huisvesting en het pleidooi voor spreading.
- Wijst op maatregelen als continu meerdere begeleiders en toezichthouders, een permanent bereikbaar calamiteitenummer, urinecontrole en verplichte dagbesteding. VNN heeft jarenlange ervaring en dat geeft een redelijk vertrouwen dat het goed zal gaan.
- Voegt toe dat er geen gevallen bekend zijn van overlast bij dergelijke woonvormen in de gemeente.
- Noemt de procedure een schoolvoorbeeld van het verprutsen van draagvlak.
- Herinnert eraan dat de leidraad is opgesteld nadat in 2012 bewoners van de Moesstraat en de H.W. Mesdagstraat met voldongen feiten van geplande woonvoorzieningen werden geconfronteerd. Essentie van de leidraad is de buurt bij het eerste plan te informeren en betrekken en vooral goed te luisteren naar wensen voordat een besluit wordt genomen.
- Ziet dat na de eerste geruchten in maart 2018 pas op 15 mei de eerste informatiebijeenkomst werd georganiseerd. Het college kan niet pas in juni op de hoogte geweest zijn, want er waren ook twee ambtenaren aanwezig. Blijkbaar waren VNN noch de ambtenaren op de hoogte van de leidraad.
- Hekelt dat het na juni tot 18 september duurt voor het eerste gesprek met bewoners plaatsvindt en dat op 13 november een omgevingsplan gereed is zonder enige invloed van bewoners.
- Deelt de zorgen over het nabije speelterrein en de gezamenlijke toegang. Is het college bereid te overwegen het speelterrein te verplaatsen en cameratoezicht in te voeren bij de ingang?
- Vraagt of het college conform de leidraad met omwonenden criteria gaat formuleren om objectief overlast vast te kunnen stellen met daarbij een evaluatietermijn en mogelijke sluiting als daar niet aan voldaan wordt.
- Wil weten of het college bereid is excuses aan te bieden voor de valse start en VNN en Lefier te vragen hetzelfde te doen.
- Informeert of de vernieuwde leidraad voorgelegd zal worden aan de raad.

Dhr. Boter (VVD):

- Vindt ook dat iedereen een plek moet kunnen hebben om te wonen in de gemeente.
- Benadrukt dat het gaat om een proportionele afweging van alle belangen. Het college constateert dat de belangen te ver uit elkaar liggen. Waarom volgt daaruit de conclusie de vergunning te verlenen?
- Wijst erop dat de leidraad intern bindend zou moeten zijn. Onderliggende oproep van de leidraad is alle partijen vertrouwen te geven en de mogelijkheid om invloed uit te oefenen. De vergunning had dus niet op deze wijze verleend mogen worden.
- Vraagt hoe het college het vertrouwen wil herstellen en bewoners invloed wil laten uitoefenen. Hoe gaat het college juridische procedures voorkomen en een goede oplossing bereiken?
- Vindt het niet aan de commissie om maatregelen voor te stellen, maar aan bewoners. Het ingroeimodel betekent slechts uitstel, na een jaar wonen er alsnog 26 cliënten.

- Is niet tegen deze voorziening, maar vindt dat de leidraad alsnog gevolgd moet worden.

Mw. Paulusma (D66):

- Vindt dat er voor iedereen plek moet zijn in Groningen, ook voor mensen die het niet mee hebben.
- Stelt dat onbekend onbemind maakt, maar in dit geval heeft het proces ook niet bijgedragen. VNN had de zaken helaas niet op orde en heeft ook zonder de gemeente gehandeld. Toen de gemeente de regie overnam, zijn wel stappen gezet. Helaas is niet vanaf het begin gewerkt aan vertrouwen.
- Lijkt het goed te verkennen of het mogelijk is bewoning geleidelijk op te bouwen, maar wil zich niet vastpinnen op tijden en aantallen.
- Vraagt of de werkwijze bij de speeltuin Coendersborg soelaas kan bieden, waar de gemeente lange tijd een bemiddelende en faciliterende rol heeft gespeeld onder meer via het gebiedsteam.

Dhr. Bolle (CDA):

- Sluit zich aan bij de vragen van VVD en SP.
- Noemt de Operatie Achtertuin als een goed voorbeeld van hoe het zou moeten.
- Vraagt naar de mogelijkheden van een ingroeimodel.
- Belangrijkste is herstel van vertrouwen.

Dhr. Pechler (Partij voor de Dieren):

- Vindt dat iedereen een plek verdient en een nieuw begin, juist in de gemeente Groningen.
- Kan zich ook vinden in het spreidingsbeleid.
- Constateert dat de woorden in het coalitieakkoord over democratische vernieuwing, betrokkenheid, participatie, eigen regie en meer zeggenschap voor bewoners hier niet in daden zijn omgezet. Er lijkt sprake te zijn van het tegenovergestelde van een goed, zorgvuldig en nauwkeurig proces.
- Vindt de verbeterstappen vanaf mei 2018 door de gemeente ook onvoldoende. Bewoners herkennen zich niet in het beeld uit de collegebrief. Informatievoorziening was incidenteel, inspraak bestond uit reacties op voldongen feiten en rapporten bevatten aantoonbare onjuistheden.
- Betreurt die gang van zaken, omdat er wel potentieel was voor draagvlak en sociale cohesie. Dat is niet alleen voor de huidige buurtbewoners vervelend, maar ook voor de toekomstige.
- Vraagt of het college erkent dat grote fouten zijn gemaakt en dat deze onvoldoende hersteld zijn. Is het college bereid in te zetten op verbeterpunten, zoals het gefaseerd laten intrekken van bewoners?

Dhr. Wolters (Stad en Ommeland):

- Vindt dat de insprekers antwoorden verdienen en dat het college alle bezwaren en zorgen weg zou moeten nemen. Is het college bereid bewoners serieus te nemen?
- Begrijpt dat niet iedereen het naar de zin gemaakt kan worden en vindt ook dat er voor iedereen een plek moet zijn, maar in deze casus zijn bewoners te laat en niet afdoende geïnformeerd en niet goed meegenomen. Er zijn niet voldoende waarborgen.
- Vindt dat het college naast inwoners moet gaan staan. Dat is hier niet gebeurd. Is het college bereid in de toekomst omwonenden eerder en regelmatig te betrekken bij wijzigingen in omgevingsvergunningen, ook om onnodige procedures te voorkomen?
- Wil weten of er echt geen andere optie is dan het aantal plaatsen te verruimen van 10 naar 26.
- Heeft begrepen dat spelende kinderen de beoogde doelgroep dusdanig kunnen prikkelen dat escalatie op zou kunnen treden. Hoe denkt het college dat te ondervangen?

Dhr. Wolke (Student en Stad):

- Begrijpt de zorgen over leefbaarheid, betreurt de gang van zaken en sluit zich aan bij vragen van de SP.
- Heeft de inclusieve samenleving hoog in het vaandel staan. Iedereen moet welkom zijn.
- Ziet concrete afspraken en stappen om elke vorm van overlast tijdig te signaleren en aan te pakken en om daarbij in gesprek te gaan met bewoners. Zolang gemeente, VNN, Lefier en bewoners er nauw bij betrokken blijven, is er een constructieve basis voor het omgevingsplan en de woonlocatie.

Dhr. Huisman (100% Groningen):

- Begrijpt de zorgen van omwonenden, onder wie ook ouderen in een woongroep, gesteld op rust.
- Stelt dat de gemeente haar eigen regels van het bestemmingsplan overtreedt en vindt los daarvan de locatie überhaupt ongeschikt voor een grote groep mensen met deze zorgbehoefte, ook tien.
- Wijst erop dat op een paar honderd meter afstand al een locatie met 23 bewoners met soortgelijke problematiek zit. Ook heeft de buurt al last van voetbalwedstrijden, internationale studenten, daklozen die in groene stroken slapen en kinderen die van de speeltuin gebruikmaken.
- Wil dat het college een nieuwe locatie zoekt en de eerdere zoektocht opnieuw analyseert.

- Vraagt waarom überhaupt gekozen is voor deze totaal ongeschikte locatie.

Mw. Folkerts (GroenLinks):

- Is trots in een samenleving te wonen die mensen met een verslavingsverleden een tweede kans wil geven. Meedraaien in een sociale omgeving is onderdeel van het genezingsproces. Veel mensen wonen waarschijnlijk ongemerkt in een wijk met dergelijke woonvoorzieningen.
- Distantieert zich van het idee dat het gaat om mensen die een gevaar zijn of overlast veroorzaken. Bij dergelijke woonvormen is dat nooit gebleken.
- Baalt enorm van de valse start en begrijpt dat vertrouwen te voet komt en te paard gaat. Veel buurtbewoners waren in principe voor een dergelijke voorziening, maar werden voor voldongen feiten gesteld.
- Sluit zich aan bij alle vragen over het proces, zeker over de leidraad.
- Is blij dat het college de leidraad wil versterken. Hoe kon deze valse start gebeuren en hoe gaat het college dat voorkomen?
- Verwacht dat VNN, Lefier en de gemeente hun uiterste best zullen doen om vertrouwen te herwinnen en hoopt dat bewoners ook proberen samen een nieuwe start te maken.
- Is niet voor het verplaatsen van het speeltuintje vanuit de redenering dat er gevaar zou zijn, wel voor het samen met bewoners kijken welke maatregelen zij fijn zouden vinden voor hun wijk.
- Verwacht dat de instroom hoe dan ook geleidelijk zal zijn. Klopt dat?

Wethouder Van der Schaaf:

- Noemt de kwestie ingewikkeld en gevoelig. Het raakt zaken als inspraak, draagvlak, burgerbetrokkenheid, het volgen van procedures ook door derden en beschermd wonen.
- Wijst erop dat het hier nadrukkelijk om ex-verslaafden gaat in de laatste fase in hun traject richting zelfstandig wonen.
- Begrijpt dat de komst van dergelijke woonvormen tot onrust, onzekerheid, vragen en verschillende soorten reacties vanuit de omgeving leiden. De grootste groep buurtbewoners zegt net als de meeste insprekers dat ze in principe welkom zijn, maar heeft vraagtekens bij het aantal en de begeleiding.
- Beamt dat de slechte start betreurenswaardig is en merkt dat het nog doorwerkt.
- Herinnert zich de casus in de Moesstraat uit 2010, waar het veel drastischer misging dan hier en die aanleiding was om de leidraad op te stellen zodat er een handelingsperspectief is.
- Licht toe dat VNN en Lefier de leidraad in het begin niet hebben gevolgd en, al dan niet op verzoek, begonnen zijn de buurt te informeren nog voordat de gemeente erin betrokken was.
- Beamt dat twee ambtenaren polshoogte zijn gaan nemen. Vrij snel daarna (juni 2018) heeft het college besloten een gemeentelijk projectleider aan te stellen, VNN te verzoeken de vergunningaanvraag in te trekken en het hele proces overnieuw te doen conform de leidraad.
- Begrijpt dat het voor de buurt is overgekomen als voldongen feit en kan de valse start niet terugdraaien, maar de gemeente heeft het proces helemaal herstart vanaf nul conform de leidraad.
- Liep er wel tegenaan dat bewoners, waarschijnlijk vanwege de valse start, in die fase niet mee wilden werken aan het samen opstellen van een omgevingsplan en voorwaarden, omdat zij niet de indruk wilden wekken akkoord te gaan. Zij wilden het besluit afwachten.
- Benadrukt dat het besluit pas enkele weken geleden genomen is na zorgvuldige afweging van belangen. Het nemen van een besluit betekent niet dat de leidraad niet gevolgd is en wordt.
- Stond vanaf het moment dat de gemeente de regie nam en nog steeds zeker open voor het samen vormgeven van het omgevingsplan, voorwaarden, verbeteringen en suggesties. Daar horen allerlei zaken bij die fracties benoemd hebben. De leidraad is daar bij uitstek voor bedoeld. Er is geprobeerd draagvlak te maximaliseren.
- Meldt dat het eerste omgevingsoverleg al gepland staat in mei. Dat overleg is inderdaad bedoeld om onder meer criteria te formuleren om overlast objectief vast te kunnen stellen. Ook het voorkomen van overlast en het speelterrein zijn zaken waar harde afspraken over gemaakt kunnen worden.
- Had dergelijke afspraken graag een halfjaar geleden al gemaakt, maar begrijpt dat de bewoners daar toen niet aan mee wilden werken.
- Vindt het ingewikkeld om excuses van de gemeente te eisen, omdat de valse start door VNN en Lefier gemaakt is. De gemeente heeft in juni 2018 de vergunning in laten trekken, de regie gepakt en het proces opnieuw opgestart conform de leidraad.
- Beamt dat alle partijen die betrokken zijn bij huisvesting van kwetsbare groepen, zich bewust moeten zijn van de leidraad, zeker corporaties en VNN.

- Zal in overleggen wijzen op de leidraad, de geactualiseerde leidraad opnieuw onder de aandacht brengen, deze met de raadscommissie bespreken en er extra goed op toezien dat deze gevolgd wordt.
- Denkt dat het goed is de leidraad te noemen in de prestatieafspraken.
- Legt uit dat de verleende vergunning vatbaar is voor bezwaar, waarover de bezwaarschriftencommissie uitspraak zal doen en het college zal besluiten.
- Wijst erop dat VNN en Lefier formeel al gebruik mogen maken van de vergunning, al doen ze dat nog niet. Er zal nog verbouwd worden voordat inhuizing plaats kan vinden.
- Heeft van VNN vernomen dat ze niet meteen starten met 26 bewoners, maar wel binnen een halfjaar op dat aantal willen zitten. Tot die tijd is er dus gelegenheid te wennen.
- Antwoordt dat een structureel lager aantal dan 26 bewoners niet uit kan voor VNN wat betreft financiën, begeleiding en huisvesting.
- Wil zo snel mogelijk alle zorgen van de buurt in het omgevingsoverleg bespreken om volgens de leidraad tot afspraken en objectieve criteria te komen. Omwonenden moeten erop kunnen vertrouwen dat bij eventuele overlast snel wordt ingegrepen.
- Zal zorgen dat er regelmatig evaluatie plaatsvindt met gemeente, bewoners, omwonenden en VNN en dat snel passende maatregelen genomen zullen worden bij eventuele overlast.
- Verwacht dat na verloop van tijd, al is het een paar jaar, misschien niemand meer merkt dat de woonvorm daar zit.
- Zal vanuit alle overheidsgeledingen, van gebiedsteam tot politie, op blijven letten hoe het gaat, en VNN erop aanspreken als ze zaken laten liggen.
- Lijkt het goed de commissie mondeling op de hoogte te houden zo veel als nodig is en om een jaar na inhuizing wat uitgebreider schriftelijk te evalueren hoe het gaat met beschermd wonen, ook in de rest van de stad.

De collegebrief wordt als éénminuutinterventie geagendeerd voor de raad van 17 april 2019.

B.2. Regenbooggelden 2019-2022 (collegebrief 14 maart 2019)

Mw. Paulusma (D66):

- Is trots op de lange geschiedenis van inzet voor sociale acceptatie van lhbt'ers en blij te lezen waar geïnvesteerd gaat worden en waar onder meer het COC op in gaat zetten.
- Heeft zorgen over sociale acceptatie in de sport, met name het voetbal. Op en om het voetbalveld wordt 'homo' nog vaak als scheldwoord gebruikt.
- Geeft aan dat uit onderzoek blijkt dat positieve aandacht helpt om homo-onvriendelijk gedrag bespreekbaar te maken op voetbalclubs, bijvoorbeeld door rolmodellen zoals spelers van FC Groningen zich uit te laten spreken en door samen te werken en samen op te treden tegen homofobie.
- Wil met het COC, de Sportkoepel, FC Groningen, supportersverenigingen en wellicht andere fracties samenwerken aan een plan voor sociale acceptatie in de sport.

Dhr. Wolke (Student en Stad):

- Is trots hoe ver de samenleving gekomen is en complimenteert de inzet en de vele initiatieven.
- Probeert actief bij te dragen aan acceptatie, onder meer door de regenboogvlagactie bij studentenverenigingen.
- Betreurt dat zich nog incidenten voordoen, zoals de ophef over posters met zoenende mannen. De urgentie blijft groot.
- Ziet voornamelijk winst te behalen in verbinding, ook binnen de lhbt-gemeenschap zelf.
- Is benieuwd op welk festival een Roze Dag georganiseerd wordt en oppert de Queer Pride te ondersteunen.
- Juicht het gebruik van een app om meldingsbereidheid te vergroten toe. Is het college op de hoogte van de in 2016 gelanceerde landelijke app? Of zijn andere apps op korte termijn bruikbaar?

Dhr. Brandsema (ChristenUnie):

- Wil dat iedereen in Groningen gezien wordt, zich thuis voelt en zichzelf kan zijn, ongeacht zijn of haar achtergrond. Het is goed de acceptatie van de lhbt-gemeenschap te bevorderen.
- Ziet landelijk een positieve trend. Zo is 74% positief over homo- en bisexualiteit ten opzichte van 53% in 2006 (SCP) en vindt 95% dat mensen moeten kunnen leven zoals zij dat zelf willen.
- Pleit voor een beleid gericht op normaliseren. Gelukkig doet Groningen meer dan gaybrapaden en regenboogvlaggen. Een Roze Dag benadrukt meer de verschillen en kan leiden tot stereotypering.

Beter is het activiteiten en dialogen te stimuleren die bijdragen aan onderling begrip en verbinding.

- Steunt de drie thema's, een app voor laagdrempelige meldingen en de portal.

Dhr. Pechler (Partij voor de Dieren):

- Vindt dat Nederland ver gekomen is sinds openstelling van het burgerlijk huwelijk. Weigerambtenaren worden niet meer aangenomen, transgendermensen hoeven zich niet meer te steriliseren voor een wettelijke geslachtsverandering en conversietherapie wordt niet meer vergoed.
- Ziet ook nog veel tekortkomingen: schelden, geweld, uitsluiting van bloeddonatie, een op de vijf transgenderpersonen die een zelfmoordpoging heeft gedaan en barrières om een kind te krijgen.
- Signaleert ook dat lhbt mainstream is geworden, mede dankzij overheidsinzet. Keerzijde is verregaande commercialisering, zoals verdringing van homokroegboten door multinationals als Shell die aan 'pink dressing' doen.
- Juicht mede daarom de Queer Pride toe, waar geen ruimte is voor commercialisering en verdrukking door bedrijven, en ziet graag dat de gemeente hieraan haar steentje bijdraagt als neutralere partner.

Dhr. Huisman (100% Groningen):

- Heeft met veel blijdschap kennisgenomen van de intentieverklaring.
- Onderstreept het pleidooi met Student en Stad voor een nachtstadhuis. Het zal de veiligheid in het uitgaansleven vergroten.
- Sluit zich voor het overige aan bij Student en Stad.

Dhr. Spoelstra (VVD):

- Maakt zich er hard voor dat iedereen in Groningen veilig over straat kan en onderschrijft het belang van de regenbooggelden, zeker ook om aangiftebereidheid te vergroten.
- Vraagt of het college 500 euro voor een app als voldoende beschouwt en of er dan genoeg ruimte resteert voor andere initiatieven die de aangifte- en meldingsbereidheid verhogen.

Dhr. Koks (SP):

- Steunt de 500 euro voor het ontwikkelen van een app, maar wijst erop dat het minstens zo belangrijk is wat er met meldingen gebeurt.
- Pleit daarom voor het opleiden van roze-in-blauwteams bij de politie, zodat er agenten zijn die weten hoe je met lhbt-geweld om moet gaan, onder andere binnen azc's. Expertise is elders al beschikbaar.

Mw. Van Weele (PvdA):

- Is voor een inclusieve samenleving met diversiteit als kracht waar iedereen kan zijn wie die wil.
- Hoort nog steeds van geweld tegen zoenende vrouwen, mannen die hand in hand lopen of een man met een jurk aan. Bewuste én onbewuste uitsluiting moeten overal worden tegengegaan.
- Vindt het fijn dat Groningen regenbooggemeente is met ambities.
- Is nieuwsgierig wat ingezette middelen opgeleverd hebben voor acceptatie en zichtbaarheid en op welke wijze lhbt-inwoners en hun omgeving betrokken zijn of worden.
- Hoort graag hoe de gemeente vanuit haar voorbeeldfunctie het beleid verwerkt en borgt binnen de eigen organisatie, bijvoorbeeld personeelsbeleid.

Dhr. Van Hoorn (GroenLinks):

- Is trots dat Groningen zich actief inzet iedereen een veilige en fijne leefomgeving te bieden. Iedereen mag zichzelf zijn, houden van wie hij of zij wil en zich uiten hoe hij of zij dat prettig vindt.
- Is blij met de intenties en trots en dankbaar voor de inzet van COC Groningen/Drenthe en het Platform LGBT. Daarnaast is de morele steun van iedere partij welkom.
- Kijkt enthousiast uit naar de Roze Dag. Diversiteit is een kracht om trots op te zijn en te vieren.
- Vraagt in welke mate de eventuele app de meldingsbereidheid zal vergroten.
- Wil weten of en welke specifieke aandacht er is voor suïcidepreventie. Onder lhbt-jongeren komt suïcide 4,5 keer zo vaak voor. 21% van de transgenders heeft een zelfmoordpoging ondernomen.
- Sluit graag aan bij het overleg met de Sportkoepel dat D66 wil initiëren.

Dhr. Wolters (Stad en Ommeland):

- Steunt het beleid. Regelmatig worden er nog groepen achtergesteld. Blinden en slechtzienden voelen zich niet veilig, informatievoorziening bij calamiteiten is niet voor doven toegankelijk en getinte Nederlanders voelen zich soms tweederangsburger. Is het voor iedereen duidelijk dat Groningen een inclusieve gemeente is waar iedereen zich Groninger mag weten?
- Zou graag de jaarlijkse monitor van het diversiteitsbeleid ontvangen om de voortgang te kunnen volgen. Zo zou sprake zijn van onderbesteding.

Dhr. Kaercher (PVV):

- Is zeer content dat Groningen zich weer regenbooggemeente mag noemen en heeft artikel 1 van de Grondwet hoog in het vaandel staan.
- Mist in het plan en de 80.000 euro middelen voor de grote groep islamitische nieuwe Nederlanders, die ons land al een aantal jaar bestormen en dat ook nog wel zullen blijven doen. In de landen van herkomst geldt een cultuur van verkettering, mishandeling en zelfs terdoodveroordeling van lhbt'ers.
- Vraagt of de wethouder de ernst van deze problematiek inziet. Er zal sprake zijn van een enorme cultuurschok, omdat deze groep heel anders denkt over lhbt'ers dan de gemiddelde Nederlander.
- Pleit ervoor gelden te reserveren om specifiek deze groep voor te lichten. Een goed begin zou zijn activiteiten te organiseren zoals informatiebijeenkomsten, workshops en bezoek van de lhbt-gemeenschap aan moskeeën en buurthuizen.
- Wijst erop dat er ook een specifieke campagne gericht op jongeren is; dat zou dus ook kunnen voor nieuwe Nederlanders.

Wethouder Chakor:

- Koestert diversiteit en de slogan 'Iedereen is anders'. In Groningen is ruimte voor iedereen.
- Is blij met de intentieverklaring en de extra gelden, die goed ingezet kunnen worden.
- Is enthousiast over het voorstel van D66 met een plan te komen wat betreft sport. Twee jaar geleden is er een brede bijeenkomst geweest en sportwerkers proberen het ook uit te dragen.
- Vindt het prima dat het particuliere initiatief Queer Pride zichzelf kan redden en heeft geen verzoek gehad om mee te financieren.
- Legt uit dat de landelijke app voor meldingen gebruikt wordt. De 500 euro is bestemd om deze te promoten. Hoe de app aan de achterkant werkt, kan desgewenst later technisch uitgelegd worden.
- Antwoordt dat de noordelijke politieregio al jaren werkt met roze-in-blauw. Het team screent aangiftes en meldingen op geweld en discriminatie jegens lhbt'ers en ondersteunt collega's, net zoals dat bij eegerelateerd geweld gebeurt wanneer nodig.
- Wijst op de werkgroep Asielzoekers van het COC, die niet ondersteunt bij het aanvragen van verblijfsvergunningen, maar wel bij vraagstukken waar lhbt'ers in de doelgroep tegenaanlopen.
- Meldt dat de nachtburgemeester in gesprek is met de gemeente over een nachstadhuis. Zodra er nieuws is, dan zal de raad geïnformeerd worden.
- Is ook met de nachtburgemeester in gesprek over een aansprekende manier om jongeren te bereiken, bijvoorbeeld via een rapper. Folders werken minder goed bij jongeren.
- Heeft met de app niet als doel meer meldingen te genereren, wel om het melden laagdrempeliger te maken. Het past in een pakket aan maatregelen om de meldingsbereidheid te vergroten, zoals een protocol, voorlichting en animatiefilmpjes.
- Weet dat uit onderzoek (2016) blijkt dat de doelgroep enerzijds het gevoel heeft dat discriminatie verdragen moet worden en erbij hoort en anderzijds dat melden weinig zin zou hebben. Naar aanleiding van het geweldsincident in 2016 is onderzoek gedaan of de app voldeed.
- Antwoordt dat de gemeente in 2017-2018 proeftuin is geweest voor 113 zelfmoordpreventie en dat dit jaar een project voor suïcidepreventie voor studenten wordt uitgerold, met onder meer een expositie in het studentenhotel. Het college kijkt of er een vervolg kan komen.
- Noemt verder het project Life Goals, dat erop gericht is mensen via sport weerbaarder te maken.
- Reageert richting ChristenUnie dat het vergroten van zichtbaarheid ook in 2019 nog keihard nodig is, zoals regenboogvlaggen en -paden en de Roze Dag.
- Vervolgt dat de Roze Dag een vurige wens vanuit het veld is. Het college onderzoekt welk bestand evenement passend zou zijn en geeft er in 2020 invulling aan. Het is geen parade, maar het gezamenlijk vieren van diversiteit. De Roze Maandag op de Tilburgse kermis is een voorbeeld.
- Antwoordt de PvdA dat sommige zaken tastbaar zijn, zoals het hijsen van de regenboogvlag en eventueel de Roze Dag, maar dat er ook veel achter de schermen gebeurt. Dat wordt niet gemeten.
- Lijkt het wel goed om op een rij te zetten en in beeld te brengen wat er allemaal gebeurt. Ook wat niet tastbaar of meetbaar is, kan grote waarde hebben.
- Vult aan dat het beleid veel overlap kent met andere beleidsterreinen, zoals emancipatie, integratie, zorg en welzijn, veiligheid, werk et cetera.
- Antwoordt de PVV dat de voorlichting algemeen is, ook die richting jongeren. Op de websites van COC en het Meldpunt Discriminatie is te zien welke inzet gepleegd wordt voor specifieke groepen, zoals migranten of vrouwen.
- Begrijpt de zorgen van de PVV over nieuwe Groningers, die mogelijk in minder vrijheid of met

andere opvattingen zijn opgegroeid, maar wijst erop dat dit ook geldt voor Nederlanders die vanuit een orthodox-christelijke of andere strenge achtergrond zijn opgevoed.

- Voegt toe dat moslims geen grote groep zijn in Groningen en dat er geen signalen zijn waaruit blijkt dat er behoefte is aan specifieke voorlichting.
- Wijst Stad en Ommeland erop dat toegankelijkheid een ander onderwerp is en dat technische vragen via andere wegen beantwoord kunnen worden.

De collegebrief wordt als éénminuutinterventie geagendeerd voor de raad van 17 april 2019.